

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Росица Николова Замфирова

Институт по невробиология, БАН

Относно дисертационния труд на Ясин Ероглу на тема:

ВЛИЯНИЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА РАБОТОСПОСОБНОСТ ВЪРХУ ОКСИДАТИВНИЯ СТАТУС

Разработен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност: Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура), професионално направление 7.6. „Спорт“.

Дисертационният труд е разработен под ръководството на доц. д-р Албена Александрова, НСА „Васил Левски“, София. Консултант на работата е Ондер Даглиоглу, Газиантепски университет, гр. Газиантеп, Турция. Представеният материал обобщава резултатите, публикувани в 3 статии, в 2 от които Ясин Ероглу е първи автор. На едната от публикациите докторантът е самостоятелен автор в българско списание. Другите 2 са публикувани в реферирано турско издание.

Дисертацията е от 153 страници и съдържа всички необходими раздели. Структурирана е според стандартите– въведение (2 стр), литературен обзор (58 стр), работна хипотеза, цел и задачи (2 стр), материали и методи (17 стр), резултати (22 стр), дискусия (21 стр), изводи, препоръки и приноси (2 стр) и литература от 256 автори. Литературният обзор е много подробен и сам по себе си представлява самостоятелен труд. Много добро впечатление прави желанието на автора да посочи не само увреждащите клетката ефекти на свободните радикали, но и това че подчертава тяхното физиологично значение като сигнални молекули при активиране на антиоксидантните ензими, изграждане на имунитета, хипертрофията на скелетните мускули, ангиогенезата, което в крайна сметка улесняват адаптационните способности на организма при физическо натоварване. Голяма част от литературната справка обаче, макар и интересна, не е свързана с непосредствените задачи на изследването и не се използва при обсъждането

на резултатите - ДНК увреди, много подробното описание на възможните места за генериране на свободни радикали в електронните вериги на митохондриите и др., което довежда до утежняване на обзора.

Работната хипотеза е логична и добре обоснована.

Целта е ясна, стегнато формулирана и логично произтича от фактическите данни, описани в литературния обзор.

Изследваните маркери за оксидативен стрес в кръвна плазма и еритроцити са подходящи за характеризиране на промените в про- и антиоксидантната активност на организма. Резултатите са онагледени в 9 таблици и 17 фигури. По същество те имат потвърдителен характер, но за първи път в представения за рецензия дисертационен труд цялостно се изследва връзката на физическото натоварване с най-важните показатели на оксидативния статус (про- и антиоксидантни параметри) в кръвна плазма и еритроцити на спортисти след прилагане на интензивно аеробно натоварване. Много аргументирано е обоснована необходимостта да има налична база за сравнение не само на физиологичните показатели, но и на биохимичните маркери за ОС. Основният извод е, че при редовни субмаксимални натоварвания (но не и при максимални до отказ) организмът има по-голяма адаптивна способност и много по-бързо се възстановява. Резултатите от тези изследвания са не само интересни от научна гледна точка, но и полезни при планирането на тренировъчния процес. Те ясно показват и по-високата активност на антиоксидантните системи при спортистите в сравнение с нетрениращи хора. Заслужава внимание предложената от докторанта корекция при изчисляване на концентрациите на GSH и TBARS с определен за всяко изследвано лице индивидуален коефициент на хемоконцентрация.

Изводите добре, макар и малко лаконично обобщават получените данни. Приносите са формулирани кратко и ясно.

Авторефератът се състои от 38 страници, които отразяват основното в докторантския труд, представят и обсъждат получените резултати, изводите, приносите и препоръките, както и списък на публикациите.

В заключение считам, че в представения ми за становище дисертационен труд поставените задачи са успешно изпълнени. Проучването е върху актуален проблем и е проведено с адекватни методики. Трудът напълно покрива количествените показатели и отговоря на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в НСА „Васил Левски“. На базата на

гореизложеното препоръчвам на членовете на Научното жури да присъдят на Ясин Ероглу образователната и научна степен „доктор“

14.11.2016 г.

проф.д-р Росица замфирова